

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут харчових технологій, готельно-
ресторанного та туристичного бізнесу
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Г. П. Скляр
(підпис)

22 грудня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Демографічні ресурси туризму»
освітня програма/ спеціалізація	«Туризм» <i>(назва)</i>
спеціальність	242 Туризм <i>(код, назва спеціальності)</i>
галузь знань	24 Сфера обслуговування <i>(код, назва галузі знань)</i>
ступінь вищої освіти	молодший бакалавр <i>(молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії)</i>

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена та
рекомендована до використання в освітньому процесі на
засіданні кафедри туристичного та готельного бізнесу
Протокол засідання кафедри від 22 грудня 2020 р., № 6

Укладач програми:

Логвин М. М., к. геогр. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», доцент.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності
«Туризм» ступеня молодший бакалавр

П. В. Шуканов

_____ (підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	18
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	20
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	22

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Демографічні ресурси туризму»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки – після вивчення навчальних дисциплін: – Організація туризму (Основи туризмознавства); – Географія туризму (Рекреаційні комплекси світу. Географія туризму).
Мова викладання – українська
Статус дисципліни – обов'язкова
Кількість кредитів за ЄКТС - 3.
Курс/семестр вивчення – 2/4
Денна форма навчання:
Кількість годин: – загальна кількість: 3 семестр – 90. - лекції: 16 - практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 20 - самостійна робота: 54 - вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК
Заочна форма навчання:
Кількість годин: – загальна кількість: 90 семестр - 2. - лекції: 4 - практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 6 - самостійна робота: 80 - вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК

Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування знань, умінь і навичок студентів, необхідних для виявлення особливостей впливу соціально-демографічних чинників на розвиток сучасного туризму.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
<ul style="list-style-type: none"> • застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг (ПР11); • проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття (ПР12); • діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості (ПР13); • розуміти етнографічне різноманіття та геодемографічні особливості при створенні національно-культурного туристичного продукту (ПР19).	<ul style="list-style-type: none"> • здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (K01); • здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (K02); • навички міжособистісної взаємодії (K11); • здатність використовувати знання, уміння і практичні навички в галузі етики, естетики, культурної антропології та суміжних гуманітарних галузей знання при проведенні туристично-краєзнавчих досліджень (K27).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади дослідження демографічних ресурсів туризму

Тема 1. Теоретичні основи демографічних досліджень в туризмі

Система знань про народонаселення. Предмет, об'єкт та методи дисципліни. Методологія демографічних досліджень в туризмі. Система демографічних наук та її структура. Демографічні ресурси туризму в системі демографічних наук.

Джерела інформації про демографічні ресурси туризму. Вимоги до обсягів і якості демографічної інформації. Система джерел даних про населення, вибірккові обстеження, їх взаємозв'язок. Закон України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус".

Тема 2. Роль демографічного фактора у розвитку туризму

Вплив туризму на життя сучасного суспільства. Фактори впливу на туристичну активність населення. Демографічні фактори розвитку туризму. Екзогенні чинники розвитку туризму. Соціально-демографічні чинники. Чисельність та розміщення населення. Статеві-вікова структура. Урбанізація. Міграція населення. Національний склад. Релігійний склад населення. Демографічні зміни і основні тенденції в розвитку туризму.

Тема 3. Сучасні тенденції демографічного розвитку.

Відтворення населення як єдність демографічних процесів

Демографічна проблема як одна з головних глобальних проблем людства. Абсолютна чисельність населення. Природний рух населення. Народжуваність і смертність у демографічному вимірі та їх взаємозв'язок з туризмом. Фактори народжуваності. Статеві-вікова структура населення і туризм. Шлюбно-сімейна структура населення та туризм. Сім'я як демографічний ресурс туризму. Релігійні і етнічні особливості демографічних ресурсів туризму. Старіння населення і туризм.

Концепція демографічного переходу. Історичні типи відтворення населення. Демографічні революції та їх зміст. Демографічний вибух: причини та наслідки. Поняття про телегонію.

Міжнародний індекс щастя. Взаємозв'язок індексу розвитку людського потенціалу і туризму. Показники індексу регіонального людського розвитку в Україні та їх взаємозв'язок з туристичною діяльністю.

Потенційна демографія. Структура життєвого потенціалу. Соціологічні методи у дослідженні демографічних ресурсів туризму.

Тема 4. Демографічна політика та її вплив на сферу туризму

Демографічна політика. Її мета та завдання. Об'єкт і основні напрямки демографічної політики. Механізм взаємозв'язку демографічних процесів та туристичної сфери. Вплив статево-вікової структури, освіти та професійного складу на інтенсивність туристичних потоків.

Основні методи демографічної політики: економічні, адміністративно-правові, виховні і пропагандистські. Особливості демографічної політики в різних країнах. Сутність ідеї світової політики населення. Зміст концепції “золотого мільярда”.

Соціально-демографічне прогнозування демографічних ресурсів туризму. Врахування впливу міграцій населення при прогнозуванні. Оцінювання майбутніх змін в інтенсивності демографічних явищ (народжуваності, смертності, міграції та ін.) та їх вплив на туристичну індустрію.

Міграція населення і туризм. Класифікація міграцій. Міграційні потоки. Міграції як просторова самоорганізація населення. Міграційні процеси у світі, Європі, Україні та їх вплив на безпеку туризму.

Модуль 2. Демографічні ресурси туризму: характеристика та регіональні особливості

Тема 5. Демографічні ресурси туризму Європейського регіону та їх характеристика

Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Європи. Демографічні ресурси туризму країн Західної Європи: Франції, Німеччини, Швейцарії, Австрії.

Демографічні ресурси туризму країн Південної Європи: Іспанії, Італії, Хорватії, Туреччини, Кіпру, Греції, країн Балканського півострова, Ізраїлю.

Демографічні ресурси туризму країн Північної Європи: Великобританії, Ірландії, скандинавських країн.

Демографічні ресурси туризму країн Центральної і Східної Європи: Болгарії, Грузії, Чехії, Угорщини, прибалтійських країн.

Вплив релігійного чинника на відтворення демографічних ресурсів у Європі. Характеристика населення країн-карликів регіону. Україна на карті населення Європи.

Тема 6. Демографічні ресурси туризму Азійсько-Тихоокеанського регіону та їх характеристика

Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Азійського регіону.

Демографічні ресурси туризму країн Північно-Східної Азії та Південно-Східної Азії. Демографічні ресурси туризму Таїланду, Індонезії, Філіппін, Японії, КНДР та Республіки Корея. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Китаї.

Демографічні ресурси туризму країн Центральної, Південної та Західної Азії. Демографічні ресурси туризму Мальдівських Островів. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Індії.

Демографічні ресурси туризму країн Близького Сходу: ОАЕ, Йорданії, Саудівської Аравії, Сирії, Лівії, Іраку.

Демографічні ресурси туризму Австралії та Нової Зеландії. Демографічні ресурси туризму країн Полінезії, Меланезії та Мікронезії. Демографічні ресурси туризму дрібних островів Океанії на туристичній карті.

Тема 7. Демографічні ресурси туризму Американського та Африканського регіонів та їх характеристика

Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Американського регіону. Демографічні ресурси туризму країн Північної Америки. Демографічні ресурси туризму США.

Демографічні ресурси туризму країн Південної Америки. Демографічні ресурси туризму Бразилії. Демографічні ресурси туризму Аргентини. Демографічні ресурси туризму Венесуели.

Демографічні ресурси туризму Центральної Америки.

Демографічні ресурси туризму країн Карибського басейну.

Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Африканського регіону. Демографічні ресурси туризму країн Північної Африки. Демографічні ресурси туризму Єгипту, Тунісу, Марокко.

Демографічні ресурси туризму країн Центральної і Тропічної Африки. Демографічні ресурси туризму Нігерії, Ефіопії, Танзанії, Кенії.

Демографічні ресурси туризму країн Південної Африки. Демографічні ресурси туризму ПАР, Анголи, Мозамбіку.

Тема 8. Демографічні ресурси туризму України та їх характеристика

Чисельність населення України та її динаміка. Природний рух населення та його регіональні особливості. Тривалість життя в Україні та туристична діяльність. Національний склад населення та його регіональні особливості. Міське та сільське населення. Урбанізація. Міграції в Україні та туризм. Туристичні потоки в Україну та з України, їх динаміка та регіональні особливості. Етнічний та етнографічний туризм в Україні. Зайнятість населення у сфері туризму.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<i>Модуль 1. Теоретико-методологічні засади дослідження демографічних ресурсів туризму</i>					
<p>Тема 1. Теоретичні основи демографічних досліджень в туризмі</p> <p>1. Структура системи знань про народонаселення. Закони народонаселення.</p> <p>2. Основні поняття і категорії.</p> <p>3. Основні демографічні проблеми сучасного світу і завдання демографічної науки.</p>	2	<p>Тема 1. Теоретичні основи демографічних досліджень в туризмі</p> <p>Семінарське заняття 1.</p> <p>1. Структура системи знань про народонаселення. Закони народонаселення.</p> <p>2. Основні поняття і категорії.</p> <p>3. Основні демографічні проблеми сучасного світу і завдання демографічної науки.</p>	2	<p>Законспектувати основні положення Закону України “Про Єдиний демографічний реєстр...”.</p> <p>На основі статистичних даних проаналізувати динаміку чисельності населення світу (за континентами) і України.</p> <p>Побудувати графіки, зробити висновки</p>	6
<p>Тема 2. Роль демографічного фактора у розвитку туризму.</p> <p>1. Вплив туризму на життя сучасного суспільства.</p> <p>2. Соціо-демографічні чинники розвитку туризму.</p> <p>3. Урбанізація та її взаємозв’язок з</p>	2	<p>Тема 2. Роль демографічного фактора у розвитку туризму.</p> <p>Семінарське заняття 2</p> <p>1. Вплив туризму на життя сучасного суспільства.</p> <p>2. Соціо-демографічні чинники розвитку туризму.</p>	2	<p>Завдання 1. Дослідити динаміку чисельності населення України як туристського потенціалу.</p> <p>Використовуючи статистичні дані «Статистичного щорічника</p>	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
туризмом. Національний, етнічний і релігійний склад населення, їх роль в туризмі.		3. Статево-вікова структура населення як чинник розвитку туризму. 4. Урбанізація та її взаємозв'язок з туризмом. 5. Національний, етнічний і релігійний склад населення, їх роль в туризмі. Демографічні зміни і основні тенденції в розвитку туризму.		України за 202. рік» побудувати графік динаміки чисельності населення України (всього, міське, сільське). Завдання 2. Побудувати графік динаміки чисельності населення України за період 1990-2020 рр. Зробити висновки.	
Тема 3. Відтворення населення як єдність демографічних процесів. Сучасні тенденції демографічного розвитку. 1. Поняття про відтворення населення. демографічні революції і їх зміст. 2. Взаємозв'язок демографічного і соціально-економічного розвитку. 3. Народжуваність і смертність у демографічному вимірі. Екзогенні і ендогенні причини смертності. Вплив рівня соціально-	2	Тема 3. Відтворення населення як єдність демографічних процесів. Сучасні тенденції демографічного розвитку. Семінарське заняття 3 1. Поняття про відтворення населення. Демографічні революції і їх зміст. 2. Взаємозв'язок демографічного і соціально-економічного розвитку. 3. Народжуваність і смертність у демографічному вимірі. Екзогенні і ендогенні причини смертності.	4	Завдання 1. Згрупуйте країни світу за тривалістю здорового життя. Зробіть висновок про взаємозв'язок туризму і тривалістю життя. Завдання 2. Письмово перелічіть найбільші міста і міста-мільйонери з їх найбільш відомими туристичними пам'ятками (по країнах). Завдання 3.	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
економічного розвитку території на здоров'я, тривалість життя, і туристичну мобільність населення.		4. Вплив рівня соціально-економічного розвитку території на здоров'я, тривалість життя, і туристичну мобільність населення. Здоров'я населення. Туризм і його вплив на здоровий спосіб життя суспільства.		Використовуючи показники шлюбності, розлучуваності, сімейної структури населення країн світу доведіть їх взаємозв'язок з туризмом. Покажіть місце України в цих показниках.	
Тема 4. Демографічна політика та її вплив на сферу туризму 1. Демографічна політика як передумова розвитку туризму. 2. Особливості демографічної політики в окремих країнах світу, Європи і Україні: загальні і відмінні риси. 3. Суть ідеї світової політики населення. Теорія “золотого” мільярда. 4. Міграції і міграційна політика. Відмінність міграцій від туризму. 5. Законодавство країн відносно регулювання зовнішніх і	2	Тема 4. Демографічна політика та її вплив на сферу туризму Семінарське заняття 4. 1. Демографічна політика як передумова розвитку туризму. Основні методи демографічної політики. 2. Особливості демографічної політики в окремих країнах світу, Європи і Україні: загальні і відмінні риси. 3. Суть ідеї світової політики населення. Теорія “золотого” мільярда. 4. Міграції і міграційна політика.	2	Завдання 1. Щастя в подорожах? Використовуючи дані Міжнародного індексу щастя згрупуйте країни світу на дві групи: щасливі і нещасливі. Вкажіть причини «нешастя» нещасливих. Доведіть, чи існує взаємозв'язок туризму і щасливого життя. Завдання 2. За допомогою інформаційних джерел дайте характеристику ОЕСР, що асоціюється із	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
внутрішніх міграцій населення. Біженці і безпека в туризмі. Соціально-демографічне прогнозування людських ресурсів туризму. Основні методи демографічного прогнозування в туризмі.		Основні міграційні потоки у світі і в Україні. Відмінність міграцій від туризму. 5. Законодавство країн відносно регулювання зовнішніх і внутрішніх міграцій населення. Проблема біженців у світі. Біженці і безпека в туризмі. 6. Соціально-демографічне прогнозування людських ресурсів туризму. Основні методи демографічного прогнозування в туризмі.		сукупністю країн “золотого” мільярда. Перелічіть країни, які входять до цієї організації.	
<i>Модуль 2. Демографічні ресурси туризму: характеристика та регіональні особливості</i>					
Тема 5. Демографічні ресурси туризму Європейського регіону та їх характеристика 1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Європи. 2. Демографічні ресурси туризму країн Західної Європи : Франції, Німеччині, Швейцарії, Австрії.	2	Тема 5. Демографічні ресурси туризму Європейського регіону та їх характеристика. Семінарське заняття 4 1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Європи. 2. Демографічні ресурси туризму країн Західної Європи : Франції,	2	Завдання 1. Скласти слайд-презентацію про населення країни Європи (на вибір) за такою схемою: - загальні відомості про населення країни; - регіональний (адміністративно-	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>3. Демографічні ресурси туризму країн Південної Європи.</p> <p>4. Демографічні ресурси туризму країн Північної Європи.</p> <p>5. Демографічні ресурси туризму країн Центральної і Східної Європи.</p> <p>Україна на карті населення Європи.</p>		<p>Німеччини, Швейцарії, Австрії.</p> <p>Характеристика населення країн-карликів регіону</p> <p>3. Демографічні ресурси туризму країн Південної Європи.</p> <p>4. Демографічні ресурси туризму країн Північної Європи.</p> <p>5. Демографічні ресурси туризму країн Центральної і Східної Європи.</p> <p>6. Вплив релігійного чинника на відтворення населення в країнах Європи.</p> <p>Україна на карті населення Європи. Значення столиці країни в туризмі.</p>		<p>територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”; - регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; - характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; <p>порахувати питому вагу туристів від населення країн регіону.</p>	
<p>Тема 6. Демографічні ресурси туризму Азійсько-Тихокеанського регіону та їх характеристика</p> <p>1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Азіатського регіону.</p>	2	<p>Тема 6. Демографічні ресурси туризму Азійсько-Тихокеанського регіону та їх характеристика</p> <p>Семінарське заняття 6</p> <p>1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Азіатського</p>	2	<p>Завдання 1. Скласти слайд-презентацію про населення країн Азійсько-Тихокеанського регіону (на вибір) за наступною схемою:</p>	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>2. Демографічні ресурси туризму країн Північно-східної Азії і Південно-східної Азії.</p> <p>3. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Китаї.</p> <p>4. Демографічні ресурси туризму країн Центральної, Південної і Західної Азії.</p> <p>5. Демографічні ресурси туризму країн Близького Сходу. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Індії.</p> <p>6. Демографічні ресурси туризму Австралії і Нової Зеландії. Демографічні ресурси туризму країн Полінезії, Меланезії і Мікронезії.</p>		<p>регіону.</p> <p>2. Демографічні ресурси туризму країн Північно-східної Азії і Південно-східної Азії.</p> <p>3. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Китаї.</p> <p>4. Демографічні ресурси туризму країн Центральної, Південної і Західної Азії.</p> <p>5. Демографічні ресурси туризму країн Близького Сходу. Особливості відтворення демографічних ресурсів туризму в Індії.</p> <p>6. Демографічні ресурси туризму Австралії і Нової Зеландії. Демографічні ресурси туризму країн Полінезії, Меланезії і Мікронезії. Демографічні ресурси туризму дрібних островів Океанії на туристичній карті.</p>		<p>- загальні відомості про населення країни;</p> <p>- регіональний (адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів;</p> <p>- коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”;</p> <p>- регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії;</p> <p>- характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо;</p> <p>порахувати питому вагу туристів від населення країн регіону</p>	
Тема 7. Демографічні ресурси	2	Тема 7. Демографічні ресурси	2	Завдання 1. Скласти слайд-	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>туризму Американського й Африканського регіонів та їх характеристика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Американського регіону. 2. Демографічні ресурси туризму країн Північної Америки. 3. Демографічні ресурси туризму США. 4. Демографічні ресурси туризму країн Південної Америки. <p>Демографічні ресурси туризму Центральної Америки.</p> <p>Демографічні ресурси туризму країн Карибського басейну</p>		<p>туризму Американського й Африканського регіонів та їх характеристика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальний огляд демографічних ресурсів туризму Американського регіону. 2. Демографічні ресурси туризму країн Північної Америки. 3. Демографічні ресурси туризму США. 4. Демографічні ресурси туризму країн Південної Америки. <p>Демографічні ресурси туризму Центральної Америки.</p> <p>Демографічні ресурси туризму країн Карибського басейну</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Демографічні ресурси туризму країн Африки. 		<p>презентацію про населення країн Америки, Карибського басейну та Африки (на вибір) за наступною схемою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальні відомості про населення країни; - регіональний (адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; - коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”; - регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; - характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; 	

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
				порахувати питому вагу туристів від населення країн регіону	
<p>Тема 8. Демографічні ресурси туризму України та їх характеристика</p> <p>1. Чисельність населення України і її динаміка. Тривалість життя в Україні і туристична мобільність. Лікувально-оздоровчий туризм і його вплив на відтворення населення.</p> <p>2. Сучасна демографічна ситуація в Україні і шляхи вирішення основних демографічних проблем.</p> <p>3. Етнічний і національний склад населення України і його вплив на туристичну діяльність в Україні.</p> <p>4. Етнічний і етнографічний туризм в Україні.</p> <p>5. Міграції в Україні і відтворення населення. Регіональні особливості внутрішнього туризму в Україні.</p>	2	<p>Тема 8. Демографічні ресурси туризму України та їх характеристика.</p> <p>Семинарське заняття 7</p> <p>1. Чисельність населення України і її динаміка. Тривалість життя в Україні і туристична мобільність. Лікувально-оздоровчий туризм і його вплив на відтворення населення.</p> <p>2. Сучасна демографічна ситуація в Україні і шляхи вирішення основних демографічних проблем. Природний рух населення і його регіональні особливості. Динаміка народжуваності в Україні.</p> <p>3. Етнічний і національний склад населення України і його вплив на туристичну діяльність в Україні. Субетноси українського народу.</p>	4	<p>Завдання 1. Побудувати графік динаміки кількості зареєстрованих шлюбів і розлучень.</p> <p>Завдання 2. Побудувати графік співвідношення зареєстрованих шлюбів і розлучень в Україні. Зробити письмовий аналіз шлюбності і розлучуваності в розрізі регіонів.</p> <p>Завдання 3. Побудувати графік динаміки туристичних потоків в Україні</p>	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Зайнятість населення у сфері туризму. Вплив соціально-економічного розвитку країни на динаміку туристичних показників.		4. Етнічний і етнографічний туризм в Україні. 5. Міграції в Україні і відтворення населення. Регіональні особливості внутрішнього туризму в Україні. Зайнятість населення у сфері туризму. Вплив соціально-економічного розвитку країни на динаміку туристичних показників			

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	відвідування занять	захист домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	завдання самостійної роботи	тестування	
<i>Модуль 1. Теоретико-методологічні засади дослідження демографічних ресурсів туризму</i>							
Тема 1. Теоретичні основи демографічних досліджень в туризмі.	2	2	1	2	1	2	10
Тема 2. Роль демографічного фактора у розвитку туризму.	2	2	1	2	1	2	10
Тема 3. Роль демографічного фактора у розвитку туризму.	2	2	1	2	1	2	10
Тема 4. Відтворення населення як єдність демографічних процесів. Сучасні тенденції демографічного розвитку.	2	2	1	2	1	2	10
Поточний контроль							10
<i>Модуль 2. Демографічні ресурси туризму: характеристика та регіональні особливості</i>							
Тема 5. Демографічні ресурси туризму Європейського регіону та їх характеристика.	2	2	1	2	1	2	10
Тема 6. Демографічні ресурси туризму Азійсько-Тихокеанського регіону та їх характеристика	2	2	1	2	1	2	10
Тема 7. Демографічні ресурси туризму Американського й Африканського регіонів та їх характеристика	2	2	1	2	1	2	10
Тема 8. Демографічні ресурси туризму України та їх характеристика	2	2	1	2	1	2	10
Поточний контроль							10
Разом							100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Аксьонова С.Ю. Соціальні очікування і установки щодо демографічної поведінки: гендерні відмінності / С. Ю. Аксьонова // Демографія та соціальна політика. – 2011. – №2 (16). – С. 52-61.
2. Андреева О.В. Фізична рекреація різних груп населення: [монографія] / О.В.Андреева. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 280 с.
3. Бейдик О.О. Факторний аналіз формування потоків в'їзного туризму України / О. О. Бейдик, Н. О. Новосад. – Український географічний журнал. – 2012. – № 1. – С. 44-49.
4. Бэрд В. Мировое население / Бэрд В.; пер. с англ. Л. Киришанской. – М.: Книжный Клуб Книговек, 2014. – 192 с.
5. Бьюкенен П. Дж. Смерть Запада. Пер. с англ. А. Башкирова. – М.: ООО “Издательство АСТ”; СПб.: Terra fantastica, 2003. – 444 с.
6. Верещагина А. В. Демография / А. В. Верещагина. – М.: Дашков и Ко, Наука-Спектр - Москва, 2011. – 256 с.
7. Геєць В.М. Наслідки демографічних викликів для економічного зростання в Україні / В.М. Геєць // Демографія та соціальна економіка. – 2011. –№1 (15). – С. 3-23.
8. Глобальная стратегия ВОЗ “Здоровье 21 – здоровье для всех в 21-ом столетии” // Европейская серия “Здоровье для всех”. – №5. – ВООЗ, Копенгаген, 1998. – 44 с.
9. Демографічні чинники бідності / За ред. Е. М. Лібанової. – Київ: Ін-т демографії та соц. досліджень НАНУ, 2009. – 184 с.
10. Джаман В.О. Регіональні системи розселення: демогеографічні аспекти. – Чернівці: Рута, 2003. – 392 с.
11. Дорошенко Л.С. Демографія: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: МАУП, 2005. – 112 с.
12. Исламов С.И. Биосоциальное развитие человека. Демографический и социальный переходы / С.И. Исламов. – Душанбе: МН “Дониш”, 2019. – 288 с.
13. Капица С. П. Общая теория роста человечества / С.П. Капица. – М., 2009. – 120 с.
14. Клупт М. Демография регионов Земли / М. Клупт. – СПб., 2008. – 247 с.
15. Логвин М.М. Суспільно-демогеографічні чинники розвитку суспільства / М.М. Логвин // Модернізація туризмознавства: теорія і практика партнерства: монографія / За ред. Г.П. Скляра. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – С. 100-112.
16. Махорін Г.Л. Основи демографії. Курс лекцій / Г.Л. Махорін. – Житомир: Вид-во “Волинь”, 2009. – 96 с.
17. Медков В. М. Введение в демографию / В.М. Медков. – М.: Академический Проект, Фонд «Мир», 2006. – 432 с.
18. Муромцева Ю. І. Демографія / Ю. І. Муромцева. – К.: Кондор, 2008. – 300 с.
19. Немець Л.М. Соціально-демографічні та історико-культурні фактори

розвитку туризму / Л.М. Немець, К.Ю. Сегіда, Н.В. Моштаківа // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – № 176. – С.145-147.

20. Пангелова Н.Е. Гендерные особенности организации рекреационного туризма / Н.Е. Пангелова, Б.П. Пангелов // VII Твердовские чтения: сб. мат. Международной научно-практ. конференции (туризм, краеведение, рекреация, экология, образование). – Краснодар, 2015. – С. 247-250.

21. Пангелова Н. Демографічні аспекти організації рекреаційно-туристичної діяльності / Н. Пангелова, Б. Пангелов. // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2015. – № 2. – С. 142-145.

22. Пестушко В. Ю. Демографічні передумови розвитку міжнародного туризму в країнах різного типу / В. Ю. Пестушко // Географія та туризм: Науковий збірник / Ред. кол.: Я.Б. Олійник (відпов. ред.) та ін. – К.: Альтерпрес, 2010. – Вип. 23. – С. 112-116.

23. Садовникова Ю. Ю. Региональная дифференциация процессов управления демографическим развитием / Ю. Ю. Садовникова, Л. Н. Тимейчук // Экономические науки. – 2011. – № 3. – С. 216-220.

24. Щербаков А. И. Основы демографии: учебное пособие для вузов / А. И. Щербаков, М. Г. Мдинарадзе. – М.: Академический Проект, Культура, 2005. – 208 с.

Додаткові

25. Барановський В.А. Україна. Медико-демографічні проблеми. – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2000. – 116 с.

26. Белов А.И. Кризис мира. – М.: ООО «Издательство «Пилигримм-Пресс», 2003. – 336 с.

27. Голік Ю.С. Сучасна екологічна і медико-демографічна ситуація на Полтавщині // Екологічний вісник. – 2004. – №11-12. – С. 16-18.

28. Дудник І.М. Працересурсний потенціал Полтавщини: суспільно-географічний аспект / І.М. Дудник, М.М. Логвин. – Полтава: ПІБ МНТУ, 2004. – 163 с.

29. Логвин М.М. Концепція “золотого мільярда” в контексті глобальних процесів / М.М. Логвин, І.М. Дудник, П.В. Шуканов // Україна: географічні проблеми сталого розвитку. Зб. наук. праць. В 4-х т. К.: ВГЛ Обрії, 2004. – Т. 3. – С. 8-10.

30. Логвин М.М. Безпека туризму та сучасна міграція в Європі / М.М. Логвин, Ю.М. Самченко // Мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. “Освітні й наукові виміри географії”, 25-26 квітня 2016 року / відп. ред. С.М Шевчук. – Полтава: ТОВ “Асмi”, 2016. – С. 258-261.

31. Логвин М.М. Демографічна поведінка населення і злочинність як наслідок суспільно-духовних негараздів / М.М. Логвин, І.В. Литовченко, Л.М. Кушнір // Матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації”: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – Вип. 1. – С. 15-21.

32. Логвин М.М. Демографічні перспективи Європи в контексті теорії “золотого мільярда” / М.М. Логвин // Мат-ли Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю “Перспективи суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку України: виклики ХХІ століття”, (Полтава, 12

червня 2013 року). – Полтава: ПІБ МНТУ, 2013. – С. 10-17.

33. Логвин М.М. Міжнародний індекс щастя: суспільно-демографічний вимір / М.М. Логвин // Інституційний розвиток соціально-економічних систем: національна економіка у глобальному середовищі : збірник наукових праць за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – С. 73-75.

34. Логвин М.М. Національно-етнічні характеристики населення ЄС як фактор розвитку етнічного туризму / М.М. Логвин, Ю. М. Самченко // Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи: Зб. мат-лів IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. молодих вчених та студентів (Львів, 25 лютого 2016 р.) / МОНУ, ЛІЕТ. – Львів: ЛІЕТ, 2016. – С.146-152.

35. Логвин М.М. Особливості сучасної геодемографічної поведінки населення світу / М.М. Логвин // Часопис соціально-економічної географії: Міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009. – № 7 (2). – С. 126-130.

36. Логвин М.М. Сучасні геодемографічні проблеми і теорія “Золотого” мільярда / М.М.Логвин, П.В. Шуканов // Географія та туризм: Наук. зб. / Ред. кол.: Я.Б. Олійник (відп. ред.) та ін. – К.: Альтерпрес, 2010. – Вип. 3. – С. 145-150.

37. Логвин М.М. Урбанізаційні процеси у світі як стимул для сталого розвитку туризму / М.М. Логвин, І. В. Литовченко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія “Економічні науки”. – 2017. – №3 (81). – С. 131-141.

38. Логвин М.М. Sacrally-spiritual factors of influence on geodemographic situation in the region / М.М.Логвин, П.В. Шуканов // Часопис соціально-економічної географії: Міжрегіон. зб. наук. праць. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. – Вип. 10 (2). – С. 28-33.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.

3. Дистанційний курс «Демографічні ресурси туризму», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).